

LIBELLVS HOSPITALIS MVNIFI
CENTIAE VENETORVM IN
EXCIPIENDA ANNA RE
GINA HVNGARIAE
PER ANGELVM
CHABRIELEM
COMPOSI
TVS

90

Angelus Chabrielis Sebastiano Iustiniano equiti Sal.

Vanq̄ me noīe negligentīe merito accusare
potes / quod tāto t̄pis spacio / quo absens ab
urbe fuisti / dū reipub. nostrae noīe / apud
Ladislaū Serenissimū Hungariae atq; Boe-
miae regē legatiōe fungeris / nihil ad te dede-
rim līae: Presertim cū pro mea ueteri erga te obseruātia atq;
beniuolentia deesse tibi in hoc officio minime debuissē:
Hac tamen excusatione tecū uti possum / me haud sane ulla
amoris atq; beniuolētia in te mea obliuioe / aliquod erga te
officiū genus pratermisisse: Sed quia sciebam te uariis ac
multiplicibus curis ī isto tuo munere obeūdo usq; adeo esse
implicitū: ut uererer / ne līa mea tibi potius fastidio essent /
q̄ uoluptati: Cum certe nihil mihi haecenus cōtigisset / quod
dignū esse uideret / ut tā occupatū hoīem offēderet: Et illud
etiā me in scribendo negligētiore effecit / quod quotidie si-
mul erā cū scribis tuis / q̄ me ut scis sūmo amore diligūt / &
psequunt / a qbus semp omnē regē tuarū statū / pro ut eis in
diē lris tuis significaueras / intelligebā. Nūc aut ne tā diu ab
officio deficere uidear / qui si diutius silentiū tecū continerē /
nullū posthac excusationis locū mihi relinquerē: Deceui / ut
tibi cumulate psoluerē / qd̄ deberē / facere in morē illoz / qui
cōstatū aēs alienū / cū ad p̄stitutū diē nō representauerūt / sce-
nus postea sup̄ usurā rependūt / Describere breuiter tibi ho-
nores triūphosq; oīs / qui p̄ Venetū Senatū p̄biti sunt / Annæ
Reginae Serenissimæ Regis istius Illustrissimi sponsæ / quæ
nup̄ per Venetos fines / & Venetam urbē iter fecit: Quæ qd̄
materialicet incōdito atq; solutiori stilo / ut pote quæ p̄pere
ac festināter effluxit / cōposita sit a me iāpridē a studiis līarū
feriato / ut tibi potius gratificarer / q̄ ut mihi ullā laudē q̄rerē:

A ii

Tñ nō ingratā idcirco fore tibi existimaui: Primū q̄a res nu-
da ac uerā a me positā sunt/ nullo politurā fūco/ sub conti-
nuata dieꝝ serie/ pro ut singulis locis nō tā ī Veneta urbe in
qua Regina cōmorata est p̄ aliquot diesq̄ in aliis Venetæ di-
tionis ciuitatib⁹/ singula quæq̄ acta fuerūt: Deinde q̄a tā mi-
ra/ tam pulchra tā uaria tā noua/ cuiuscūq̄ generis spectacula
adita sunt ut facile mihi p̄suadeāte saltē aliqd uoluptatis p̄ce-
pturū/ uel si hęc legeris: Nā q̄q̄ oīno ip̄ar gratia sequat̄/ inter
res quæ audiunt̄/ & quæ uident̄ oculis/ nō paruā tamē nobis
afferūt uoluptatē/ ea etiā quæ cōdita sunt līgꝝ monumentis:
quæ porro nos legētes ita q̄nq̄ afficiūt/ ut nō legere/ sed hau-
rire oculis/ & interesse rebus ipsis uideamur. Ceterꝝ tanto cū
apparatu atq̄ triūpho Regina hęc suscepta est/ ut certū qdē
sit/ nūq̄ alias ciuitatē nostrā in ullo principe aut rege suscipiē
doitātū q̄tū nūc auri effudisse: quæ qdē sicut facile oēs Italiæ
ciuitates in his muneribus peragēdis supat: Ita nūc maxime
oīum expectatōnē uicit/ atq̄ seipsam supauit: quæ tñ si plus
honoris ipsi impendere potuisset/ nullo certe labori/ aut sum-
ptui pepercisset/ nec ipsas etiā suorū ciuiū aīas in discriminē po-
nere recussasset: Nā tāta eius est beniuolentia atq̄ obseruātia/
erga istū inuictissimū regē/ iā pridē cū aliis illustrissimis Pan-
noniæ regibus inita/ & nūc p̄senti fœdere/ quod cū ipso habe-
mus confirmata/ ut nullū tā amplū honoris aut officii genus
esse uideat̄/ quod nō ipsi pro suis ingentibus erga rem pub.
nostrā meritis debere existimet. Sed ne iā epistola modū ex-
cedat/ tempestiuū utiq̄ erit/ singula quæq̄ pro ut cōstitui ad
suū diem/ uelut ad ephemeridas referre: atq̄ ordinem ipsū
rerum sequar/ sumpto inde mihi principio.

u Bi primū Regina ingressa est Venetos fines/ q̄ dies fuit
Pridie Idus Iulii/ Cremenſis ciuitas oīs ei obuiā effusa
Senatus nr̄i decreto p̄gredit̄/ atq̄ omniū primi ipsius urbis

p̄ceres equestriſq̄ ordinis uiri/ simul cū collegio doctorꝝ ho-
minū ac sacerdotū/ eā reuerētē benigneq̄ suscipiūt: Ipse ur-
bis p̄fectus Senatus noīe uerba fecit/ deinde ipsam equo al-
bo insidentē/ gēmis auroq̄ redimitā sub umbella aurea collo-
catā/ quā sex equestriſ ordinis uiri principes ciuitatis ferebāt/
in urbē diei hora duodecima pducunt: cui anteq̄ mœnia in-
gredere/ nobilissimæ quæq̄ fœmine/ ex equis & curribus de-
siliētes obuiā fiunt/ & ante eius pedes uenerabūdæ p̄sternūt/
quā qdē cū uellēt pedibus comitari/ Regina iussit equos ascē-
deret/ atq̄ ita urbē ingredit̄: quæ tapetib⁹ atq̄ auleis/ quacūq̄
illa incederet ornata erat/ effusis passim floribus per oēs uias/
p̄cinētibus tubis ac tibicinibus/ cūq̄ alio symphoniacō cōcē-
tu/ ac maximo oīum plausu/ tēplum ciuitatis cultissimū adit:
ubi pactis solēnibus gratiarū actionibus/ ad domū/ quæ ei an-
tea regio ornata parata erat/ tendit/ in qua epulæ magnificē-
tissimæ pub. Venetorū ip̄ensa instruxerāt: q̄bus sublaris/ refe-
ctisq̄ cibo potuq̄ oīb⁹ nobilissimi atq̄ pulcherrimi iuuenes
puellis imixti matronisq̄ magna cū uoluptate spectatiū sal-
tauere/ saltātesq̄ cantu cōcinuerūt/ ac demū uaria ludicra per
illū diē acta sunt: Cū aut̄ aduēspasset/ rursus epulæ instruūt̄/
ac rursus ludicra oīa instaurant̄/ donec iā fatigatos somnus
exciperet/ qua nocte tranquillissime peracta: sequēti die hora
nona Regina discessit/ quā uniuerſa ciuitas est comitata/ atq̄
ad Vrceos nouos progressa est: quod oppidum distat ferme
milibus passuum quinq̄/ et decē ab urbe Crema: quo itē loco
Brixia magistratus/ oīa ubertim ad Reginæ usum lautissi-
me parauerāt/ ac etiā alter ipsoꝝ hactenus ipsi obuiā uenerat:
Sūpto prandio quod fuit diei reliquū ibidē p̄ociū inter ua-
rios lusus trāsegit. Quintodecimo cal. Augusti hora tertia/
decima urbem Brixia est ingressa/ ab oīb⁹ ciuitatis ordini-
bus/ & ab ipso sacerdotum collegio comitata/ in quibus ipse

urbis Antistes cū uniuerso clero aderat: qui simul cū p̄tore urbano aliquot milia passuū ab urbe p̄cesserāt / sub umbella aurea atq; stipata ingēti hoīum caterua: ubi tā honorifice ex cepta ē q̄ eius urbis opes quæ iter primas Italiæ urbes haud parua esse cēsent / ferre potuerūt: Eo in loco bidui morā tra xit / quo tpe nihil a clarissimis illis ciuibz atq; urbis p̄sidi bus est p̄termisum / quod cōgruū regiæ celsitudini / atq; eoz dignitati esse uideret: Nam choreas & tripudia instituerūt / & spectacula uarii generis ediderūt / inter quæ pyrrhicæ fu erūt saltatiōes / & uariæ fabulæ rep̄ntatiōes / partim a doctis latino sermone / partim lingua uernacula actitata. Quarto decimo calēdarū die ad Dezenzanū oppidū uenit / in ipsa be naci laccus ripa sitū / quod a Syrmioe peninsula Catulli poe tæ patria / quā quodā clarissimus iter Romanos ciues Lucul lus impator cunctis aliis Italiæ locis cœli gratia p̄tulit / distat ferme milibz passuū q̄nq; ubi nō tā pro loci illius tenuitate / q̄ pro regiæ maiestatis fastigio suscepta ē: Cōuiuiū .n. lautissi mū publico sumptu oppidani parauerūt / uariis carniū ac pi scium generibus q̄ plurimi atq; optimi ex ipso laccu ferunt: sumpto pradio regina parūp interqueuit / deinde piscatū pdiit / in qua sane piscatione / magna copia capta est pisciū: frequē tes .n. undiq; piscatores p̄sidū Brixienliū iussu cōuenerāt / qui oīa ad tēpus instrumēta piscationi cōgrua uelut in p̄cinctu habuerunt: Ad hæc ipse laccus eius aduentu lætari quodā modo / & gaudere secū uidebatur: atq; ipsi pisces capi regis manibus gestiebāt. Insequēs dies Piscaria eam recepit / quod item oppidum sitū est in ipsa laccus ripa / qua parte mincius fluuius exoritur: Oppidani cū Reginā appropinquare intel lexissent coronis ac sertis redimiti oēs / in condita quādā car mina p̄cinentes / ac rustico more ad tibiæ sonum saltantes / ei obuiam ueniunt: atq; ita cū maxima hominū frequentia /

in quoz numero multi p̄clari uiri erant / qui iā tū ex Verona eius honorādi grā Senatus cōsulto uenerant: Cōpluresq; Bri xienfes / q̄ cū urbis p̄fecto ipsam Veronā usq; comitabant / in oppidū ducit: Cōuiuiū magnificētissimū ipsi ac reliqs oibz Veneto sumptu parat: Oppidani ac ceteri oēs qm̄ ita publi co decreto cōparatū erat / nihil intentatū reliquerunt / qui oīa facerēt / quæ in gratiā atq; honorē Reginæ forēt. Duodeci mo aut cal. Aug. eam Veronensis ciuitas quartadecima diei hora suscipit: quæ qdē sicut gratia loci / amcēnitate cœli / fre quētia ciuiū / ac uetustate / inter primas Italiæ urbes clarissi ma esse censet: ita magnificētissimos / & nullius rei p̄ter q̄ laudis ac gloriæ cupidus alit ciues: Et itaq; alacres oīs / cōse stim priusq; Regina urbē ingrederet / maximo cū apparatu solēne pompā explicant: cūq; ipso urbis p̄fecto ad q̄ntū usq; lapidē ei obuiā tendunt / atq; ipsam summo cū honore susci piūt: luuentus oīs uno ordine coccineis uestibus culta / coro nisq; redimita / pulcherrimū aspectum p̄bebāt: Nobilissimæ quoq; matronæ auro & gēmis exornatæ / mirā quādā pulchri tudinis faciē p̄ferebāt: Vigiti p̄ter innumeros alios ante Re ginā currus oēs aurea ueste strati / in qbus honestissimæ atq; pulcherrimæ foeminæ uehebant / pdibāt: Magna p̄terea di uersoz hominū copia / ipsam circūqua; ita cingebāt / ut uix ipse cāpus qui latissimus est extra urbis mœnia tantū hoīum numerū capere uideret: Multi .n. aderāt simul cū ipso Bri xia p̄fecto / & superuenerāt cōplures ex Vincentia cū præ tore / qui Veronā usq; Senatus decreto Reginæ aduentū pre stolabant: Confluxeratq; ingens undiq; incolaz multitudo: ipsa grandi stipata caterua inter procures suos ibat / equo se dens phaleris atq; ephippiis preciosissimis strato / atq; ita sub umbella aurea / quā equestris ordinis uiri ac litteris clari fe rebant in urbem ducitur: per compita / per uias / per delubra

oīa uaria odoramētorū genera conflari / plurima laurus imixta hедера & myrto: postes fenestrasq; domorū exornare / pueri latātes plaudere / tibicines cytharedi ac musici oēs pulcherrimos sonos cātusq; meditari: Postq; igit in p̄toriū uentū est / in reginā aduētū opulētissime instructū / magnificētissimo epularū apparatu eā excipiūt / in quo sane defuit nihil / quod ad regalē luxū p̄tineret. Ceteri item reginā comites domesticatim pro cuiusq; dignitate hospitaliter & pbenigne tota urbe habiti. Eo die regina / quoniā flagrāti sydere / in tāta officiorū frequentia aēstuarat / curādo corpori operā dedit. Ergo diebus sequentibus urbis magistratus & ipsi ciues / ut p̄teriti diei iacturā refarcirēt / p uaria spectacula totū biduū exegeret / quo tpe frequēs matronarū affuit numerus / multaq; p nobilissimos iuuenes adita sunt gēna saltationū. Mimi itē psonati uarios lusus quos uulgo mimaria appellāt adiderūt: ac demū sūptuosissima fercula addita sunt ex bellariis: quā melle fieri solēt ex harūdīnibus collecto. His ita magna cū latitia peractis / regina postridie Suauīū magno comitatu petit: qd oppidū credere dignū est / ita ab amenitate loci esse nūcupatū. Sitū est. n. medio iter Veronā atq; Vincētiā uīa spacio: pulcherrimi collis cliuo / quē undiq; multae frugiferae arbores ambiūt / iter quas uīneae atq; oleae primū locū tenēt: Ibi quoq; si cut aliis Venetā ditiōis locis Veneto sūptu suscepta / mirifice oblectata est / cū coeli gratia / tū qā ab ipso oppidi p̄fecto / atq; ab oppidanis summi honores ei p̄biti fuere. Deinde octauo cal. Aug. quinta & decima diei hora Vincētiā uenit: quā qdē ciuitas licet Veronae atq; Brixiae sit magnitudine impar: splēdore tñ & gloria ciuiū / haud sane habet illis inferior: Igit ne in tāta occasiōe Vincētini ab aliis uincerent / oīa honoris officia ī ea suscipiēda / quae ab eis p̄stari poterāt certatim exhibuerūt: Praesides uero urbis nulli sumptui parcētes / omni cura ac

diligētia pcurauerūt ut ipa eiusq; comites lautissime exciperent: Ad hac solēnes ludos decernūt / ī quibus uaria saltationū genera adita sunt. Deniq; adeo ipsam multifariā oblectauerūt: ut eius ore auditū affirmēt / se haud sane unq; Vincētinae urbis inimemorē futurā. Sexto autem cal. Aug. cū reginā aduētū patauī magrātus opperirētur: Ipse p̄fectus cū mille eqtū numero / & peditū duorū milīū / in quibus flos ipse inerat ciuitatis / Vincētiā usq; p̄gredit / eā iā iter ingressā extra moenia cōperit / oēs ex eqs disiliāt iubet / ipse quoq; pedes Senat9 noīe eā suscipit / Deinde equo ei9 hortatu repetito / cū aliis iter sequit. Pulchrū erat uidere oēs suo quēq; ordine tēdere: Galloz p̄ceres ferme sexcēti numero torqti auro oēs ibāt: Pāno nū dices eqs insignes compta coma in morē laconicū atq; eo amictu quo in praeliis utuntur: Patauina iuuetus Lauro caput redimita / sericaq; ueste auro atq; argēto cōtexta p̄fulgebant: Ita incedentes effusa etiā undiq; maxima agrestīū hominū multitudine / ad exhibendos honores / ac uias obsidēte / ad tertiū lapidē p̄pinquū patauio urbi pueniūt: quo item loco praetor urbanus / cū uniuersis ciuitatis ordinibus eius aduētū expectabat: ac simul etiā cū ipso aderāt / sex regis Hungariae oratores / praeter alios tris / qui usq; ad italiā fines iuerāt / ut reginā susciperēt / missi secūdo loco cū sexcētis eqtib9 mirifice instructis: Nec nō patauinae matronae auro & gēmis oneratae / & in his quq; & Viginti currus aurea ueste contexti reginā obuiā p̄cessere: Cū hac itaq; solēni pōpa / cūq; maxima ordinū oīum latitia / ac populi plausu / intra portā urbis recipit / ipso urbis antistite / & uniuerso collegio sacerdotum atq; doctorū hoīum comitate / qui qdē frequētes numero erāt atq; insignes / p̄ ut par est dignitati ac magnitudini eius urbis / quae nunc uelut altera athena in italia / p̄clara ingenia / ac līarū foet studia. Regina in praetorio regali apparatu suscipit: quae

primū pactis de more gr̃arū actionibus deo opt. max. in quo
dā pr̃orū sacello: deinde pr̃adio/ qđ ei magno atq; honorifico
sūptu paratū erat/ accubuit/ ita faciūt ceteri oēs: atq; ita iter
maxios plausus canētū psalētūq; iuuenū ac fœmiarū/ & ua
rios mimorū lusus/ perductus est ille dies. Postridie illius diei
primū omniū in diui Antonii tēplo / qđ porro ueneratiōe ac
pulchritudine in primis est illustre/ regina solēnibus sacris in
terfuit: post meridiē ad spectaculū pcessit/ quod ei magnificē
tissimū rectores urbis parauerāt/ in quo pter uarias saltatio
nes/ ac uarios mimorū lusus/ allata sunt multa bellaria ex sac
caro cōfecta/ multaq; spectacula facta. Reliqs aut diebus Pā
nonii duces/ qui cū magno numero equitū aderāt/ se i equis
atq; armis auro atq; argento affabre factō pene contexti oēs/
maxio cū ornatu reginā ostēderūt/ agmē seruatis ordinibus
agētes/ nō secus ac si essent tūc ipsis cū hostib; pugnaturi: qđ
sane spectaculū maximū uirilitatis atq; pitia militaris illoz
hominū specimē p̃buit. Interea appetente iā die/ quo deniq;
regina Venetā urbē adiret/ Venetus Senatus/ qui iā antea oīa
maximo sumptu parauerat/ oēm cōsuetū honorādi diei illius
modū/ adeo excessit: ut multi sint/ qui haud asserere dubitent/
nō modo tpibus nris/ ullū unq; tā pulchrū spectaculū esse ui
sum: sed ne fortasse etiā Romanorū tpibus/ licet eoz gloriā
scriptores usq; quaq; illustrēt. Quod si pfecto Aureli⁹ Augu
stinus quē inter alia mirabilia cōstat/ cupidū fuisse spectandū
Romani triūphi/ diei illius pōpā atq; apparatū uidisset/ for
tasse haud secūdo loco huiusmōi Venetorū spectacula hūis
set/ quā licet iproprietē a quadā triūphali similitudine/ triū
phos appellare libet. Nā qđ haud cōferēda sit ciuitas nra/ cū
magnitudine impii/ uictoris quodā gentiū populi Romani:
tū nouitate quadā loci/ ac sit⁹ oportunitate/ uel p se sola mira
culo est uniuerso orbi. Nullā. n. aliā unq; legimus ciuitatē/ ita

fuisse medio mari positā/ atq; ita ab omni parte aquis nauti
gabilibus repletā/ ac circūdatam/ ut homines quacūq; uellent
per mediā urbē itā mari q̃ terra undiq; pertrāsirēt: Non mirū
igit̃/ si tā speciosi uident̃ esse triūphi/ qui a Venetis in susci
piendis principibus exhibent̃/ si preter maximos sumptus/
quos faciunt/ ipse etiā locus admirationē rebus adiūgat. Illo
itaq; die/ qui fuit pridie cal. Augusti/ primū pmissi sunt a Se
natu qnq; milia passuū ab urbe/ quo loco naues/ quā ex me
duaco fluuiū ueniūt/ supato fluuii aggere p terrā traiciunt/
centū patricii ordinis uiri/ oēs unū in morē olosericis atq; pu
niceis uestibus induti/ qui Reginā susciperent/ quo postq; se
cundo flumine est deuecta/ maximo nauū numero/ atq; a Pa
taui præfecto comitata/ ipsam illi ut mos est reuerenter su
scipiunt/ ex quibus unus Angelus Chabrielis Siluestri filius
apud illam in hunc modū Senatus nomine uerba facit.

c Redo equidem Anna Regina Illustrissima diuinitus
potiusq; humano cōsilio factū/ ut hoc tēpore/ quo ciui
tas nostra/ ppetuo atq; inuolabili iungit̃ fœdere/ cū christia
nissimo fr̃acoze Rege/ cū quo uel tu i primis maximā habes
affinitatē/ electa in sponsam fueris a Ladislao Serenissi. Hun
gariz atq; Boemiz Rege/ Reginaq; i eius regnū uotis oīum
ascita ac nūcupata: Nā si licet nobis diuini cōsiliū rōnē altius
pserutari/ q̃s hoc pōt negare/ Deū opt. max. qui generis hu
mani tutelā gerit/ cū suā religionē iā fessam labātēq; itueret/
uoluisse ad imaginē celestis eius tripartiti ac indiuidui nu
minis/ facere itē/ ut nūc duo potētissimi reges/ simul cū nra re
pub. nexu triplici atq; indissolubili copularent̃: cū ut rectius
in terris fidē ac pietatē hoies colerēt: tū ut christiani nois ho
stes/ qui iā plus nimio inualuerūt/ quasi debacchātes infrin
geret/ quā i re ille mūdi oppifex/ rex oīum cōsultor optimus
nullū meliorē repit modū/ q̃ ut te reginā regio gener̃ ortā ori

undāq; in terris pduceret & nūc ī magnū imperiū mitteret /
ut tua fide / cōstātia / iusticia / pbitate / animi altitudine / mode
ratioe prudētia / grauitate / humanitate / clemētia / liberalitate / ac
reliqs tuis uirtutibus / que uniuerſū orbē usquequaq; illuſtāt /
sic istos īgētis spiritū atq; īgētis potētia reges cū nra repub.
conciliares / ut nihil nisi sanctū rectūq; atq; amabile inter eos
atq; nos unq; esse possit: Q uī quidē ita christianū proferāt no
mē / ut uictoria signa ūdiq; circumferāt & pacē latitiāq; paca
to orbi tribuāt / sicut iā pridē oēs frācia atq; Hungariae iuictis
simi ac christianissimi reges fecerūt: & nūc potissimum Ladi
slaus spōsus tuus rex iclytus facit: qui postq; nobiscū sanctissi
mū iniit fœdus / ut bellū aduersus immanissimas ac potentissi
mas turcarū nationes cōmuni periculo gereret / eas multis pœ
liis fudit & pfligauit: Myſia oēm superiore ferro igni ac po
pulationibus deuastauit: & nūc postremo loco / ut tā felicibus
auspiciis q̄ par erat / regina in eius thalamū īgredēteris / uictri
ces nuper ex Hungaria litteræ uenerūt / qbus nobis significa
tū est / ipsū cū exercitu suo magnas hostiū copias apud Giāi
zā urbē / quā illi obsederant fuisse / castra eorū diripuisse / nobi
lissimos quoq; duces inter quos ipsius imperatoris Scanderi
filius esse cenſetur / uiuos cœpisse: ferociam deniq; illorū / qui
nobis exitiū minabantur accerrime cōtudiſſe. Quare nō im
merito uniuerſa ciuitas nra / tāta pfusa est lætitia / ut uix capere
animis inexplēbile gaudiū possit: quod sibi contigerit ut tu re
gina Serenissima ei⁹ spōsa / quæ nūc in tāta occasiōe ad glorio
sissimas eius nuptias & ad coronas capeſſēdas pficiſceris / di
gnata sis p Venetū imperiū ditionē facere iter tuū / Venetamq;
urbē inuuiſere: Nā qd p deū īmortālē maius ad gloriā urbis
nostræ addi potuiſſet / q̄ eā hodierno die in tāta clarissimorū
uirorū m celebritate / tāta principū ac ducū copia / qbus stipata
incedis / etiā pſentia tua ac pulchritudine / qua cūcta uelut ſolis

iubar illuminas decorari: Præmiſit itaq; nos huc quos uides
Senatus noster / ut eius noīe te ſospitē atq; icolumē iā multū
uiarū spaciū emēſam / adueniſſe gratularemur: ſimulq; ut tuā
maieſtatē / ea qua decuit reuerētia ſuſcipemus / ne ullū hono
ris aut officiū genus / pro ſua incredibili erga te ac reges tuos
obſeruātia atq; beniuolentia / q̄tenus opes nra ſufficiūt pter
mittere: Nā mox ipſe Princeps cū uniuerſo Senatu ac popu
lo aderit / ut te q̄to maxio fieri pōt apparatu atq; triūpho ī ur
bē ducāt. Q uod ſi ipſa tecta urbis & mœnia reuelli a funda
mētis potuiſſent / ſi hoc natura ipſa pateret / nō diſtuliſſent / qn
ea ēt quot quot ſunt ad te ſuſcipiēdā ueniſſent: Q uod qm̄ fi
eri nō pōt. Reliquū eſt Regina gloriſſima ut hæc ipſa offi
cia / nō tā pro tua magnitudine / q̄ quo aīo tibi exhibent / me
tariſ / opes nra omnis / facultateq; tibi pollicearis. Nos qui
dem linguis animiſq; Deū opt. max. precamur / ut his pſperis
initiis regū tuarū uberiorē in dies felicitatis cumulū / & iucū
diſſimā tibi regiū tuo ſobolem / ſecūdioreſq; ſemp ſuccellus /
& fortunā hylariorem adiungat.

q Vi poſtq; dicēdi finē fecit / ac ipſi Reginae noīe rñſum
fuit / Oēs ſimul uſq; ad diui Georgii iſulā cymbis ue
nerūt: ubi rursus cōplures ſenatores / q̄ ſimul cū īgēti hoīum
atq; nauiculaꝝ multitudine aderāt / eā publico noīe recipiūt
ac nauib⁹ platis ad hæc munia publicitus pparatis atq; iſtru
ctis / uſq; ad diui Cataldi & Blaſii ſacellū / quod in extremo eſt
margine ciuitatis pducūt: quo quidē loco ipſe Princeps ſimul
cū pſib⁹ bucētauro nauē uectus / quæ tota ſupra uerticē ſeri
co pāno cōtecta / ac intus taperib⁹ exornata / plena erat matro
nis auro gēniſq; ac omni mūdo muliebri mirifice excultis /
Reginā lætus atq; hylaris ſuſcipit / qd ſospes atq; icolumis ad
uenerit grata / Oīa / quod p Venetū Senatū fieri poſſit / ei pol
lice: regina e cōtra pro tpe ipſi humaniter grās agit / atq; ita

secū una bucētaurū cōscēdit: Tū uero ingēs exortus est nau
 rar: cōsalutantiū & populi plaudētis clamor/ qui supraq̄ dici
 pōt frequēs erat: Nemo .n. eo die ex tā īfinita ciuitatis multi
 tudine domi se tenuit/ qn oēs aut ī cymbis essent/ aut loca oīa
 occuparēt/ q̄tū uisuris sufficerēt/ qua ei⁹ trāsitus futurus erat:
 Ad hēc igēs hoīum multitudo ī nauiculis ex p̄ximis insulis
 atq; suburbiiis cōfluxerat: Ipsa uero ciuitas triremes & bire/
 mes cū castellis & turrib⁹ armatas/ ī qb⁹ multa spectaculoꝝ
 gña edita sūt: necnō īfinitū pene scaphaz/ numez/ uariis mo
 dis pictaz/ atq; exornataz/ quaz uulgo haud inepto uocabu/
 lo palaschemata dicunt/ multasq; celoces/ phasellosq; & alia id
 gen⁹ pene innumera p̄parauerat: quoz tāta copia erat/ adeoq;
 ipsū mare occupauerāt/ ut nihil aliud cerneret/ q̄tū acies ocu
 loꝝ tēdebat/ licet late pateret ea parte ipsius stagni facies: Tā
 tus p̄rerea cōcentus fiebat/ diuersitate uocū sonozq; qui uarii
 atq; multiplices in ipsis nauibus erāt/ ut uelut ad imitationē
 cœli mirā quādā atq; p̄pterea inauditā redderēt harmoniā.
 Añq̄ bucētaur⁹ a littore soluerēt/ Regina prius sua sede alta ī
 puppi collocata/ ac oib⁹ suo ordine dispositis/ ne qd magnifi
 cētia deesset ī tāto sūptu atq; apparatu/ omnisfariā obsonia ex
 saccharo cōtulerūt/ quaz aureis atq; argēteis uasis tercētū cōdi
 ta/ mirā qdā pulchritudinē p̄stulerūt/ ac ī stuporē oīum aīos
 cōuerterūt: Nā p̄ter imensum auri atq; argēti pōdus/ pulchrū
 erat ītueri/ uaria gña aīaliū ex saccharo fabrefacta/ quaz p̄pemo
 dū uiuer uidebant. Cōsūptis illis oibus atq; ibidē sparsis/ na
 uim soluerūt/ quā oēs aliā circūquaꝝ ambibāt/ in qbus uaria
 ludicra spectaculoꝝ agebāt: quoz ut par est multitudo atq;
 magnificētia minime narrari pōt/ in oibus/ quaz qsq; excogita
 uerit uel artū factis/ uel diuitiaz opib⁹/ uel naturā nouitate:
 Nā ferme oīa/ quaz ingenio humano excogitari/ & quaz uires
 opesq; ciuitatis p̄stare potuerūt/ sūt eo die magno studio pq/
 107

sita/ Siquē in ipsa bucētauro matrona ante Reginā simul cū
 nobilissimis iuueib⁹/ ad tibicinū atq; cornicinū sonū pulcher
 rimos choros duxerūt: In aliis aut nauib⁹/ in qb⁹ plurimi mi
 ni p̄sonati erāt/ uestiti auratis uestib⁹ mirū ī modū/ armatiq;
 atq; inermes pyrrhicas saltatiōes uariaq; cantica/ summa cū
 omniū admiratione saltauerūt: Ad hēc ipsaz triremes bire/
 mesq; uelut ī speciē pugnaz armata simul cōcurrere/ in qbus
 ipsaz armatoꝝ acies instructa inerat/ quaz ad ipsoꝝ castelloꝝ
 ac turriū expugnationē accincta esse uidebāt: in quo porro
 pugnaz simulachro/ oīa opa ad musicā rōnē/ cantu sonozq; mi
 rabili artificio cōposito rep̄ntabant: Ita p̄ mediā urbē bucē/
 tauro deuecta/ altate maxia hoīum multitudine/ ab utraq; ca
 nalis magni p̄te/ effusis passim uiris ac foeminis cuiusq; ata/
 tis/ p̄ domoz/ recta & p̄ fenestras/ quaz fertis atq; tapetibus in
 morē pulcherrimi theatri exornata erāt: resonātib⁹ undiq; p̄
 totā urbē cāpanis/ bōbardisq; maximo sonitu reboāribus/ ac
 oibus quod felix ac faustū esset acclamātibus/ tādē diei hora
 quarta & uigesima ad estenses edes/ quaz iādudū ī eius aduē
 tū publice instructa erāt/ puenit: eā e nauī descēdētē ipse Pri
 cept cū uniuerso Senatu/ usq; ad eius thalamū comitat⁹/ post
 mutuas ḡraz actiōes/ recedit/ atq; ita diei illi⁹ finis fuit. Postri
 die ludi fieri cœpti. Primū certamē editū est cymbular⁹/ quaz
 leuissimaz sūt ac mirā celeritatis/ ut pore ad cursū atq; ad usū
 spectaculoꝝ trīmō cōparata: qd qdē duplex fuit ac biparti
 tū: Primū .n. fuit fœmiar⁹/ quaz sane pulcherrimū spectaculū
 p̄buerunt: partim insolita quadā rei nouitate/ quod fœminaz
 etiā in ipso mari uirilia officia attingerēt: partim p̄p̄ peritiā
 ipsaz/ in remigādo/ dū maxima ui atq; dexteritate agerent tā
 leues cymbasinō secus ac peritissimi ī ea arte uiri. Alter⁹ fuit
 uiroz/ qui mirā quandā fortitudinis ac nauticaz disciplinaz
 speciē ostēderūt: Nudi erāt oēs oleozq; perūcti/ tātoq; impetu

atq; impulsu ipsas agebāt ut cursus earū uisum falleret: q̄ qdē
oēs nō sine maximis p̄miis ab ipso Senatu cōstitutis dimissi
sunt. Tercio die factū est astiludiū nouā atq; inusitatā faciei:
Viri armati inermesq; sed tñ magnis cōtecti scutis/haltas sine
cuspide gerētes/pro puppi stantes sub quodā tabulato/ quod
paulū extra ipsas cymbas p̄minebat simul concurrebāt/ qui
ictum nō sustinētes/ in ipso mari cadebāt: quod porro ludi
crū mirū in modū risum oīum mouit. Quarto die Regina
urbē inuisit/ Diui Marci tēplū adit/ thesauros sacrario recōdi
tos ituef/ publicū nauale uidet. Quito duo milites Pānoniā
armati atq; hastati i egs i marciāna area cōcurrerūt/ inspectā
te Regina/ simul cū Principe ac uniuerso Senatu/ q̄ solēni spe/
ctaculo nō multo prius iterfuerāt/ quod i comitio fuerat adi
tum: in quo certe nō parua affuit copia matronarū/ & iuuenū
nobilissimorū/ q̄ uaria saltatiōis genera ediderūt: ac uaria ludi
cra/ multiplicēs/ rep̄ntatiōes/ si unq̄ alias maxio sūptu atq; ap
paratu exhibita sūt: inter quā alia/ totū rep̄ntatū ē bellū tro
ianū: Vt Paris ab initio deas iudicabat: quēadmodū mari ue
ctus spartā adibat: Helenē secū asportabat: Vtq; postea i auli
de Grācorū exercitus congregaret: Iphigeniaq; pro cerēā ab
Agamēnone iterfecta calcātī traderet: Grācorū & troianorū
acies simul pugnaret: Iliū postremo dolo capet: quā oīa mi
ro artificio cōfecta/ mirāquādā historiā similitudinē exprime
bāt/ atq; ita singuli actus musica qdā rōne/ ad tibiā/ sonū age
bant/ ut certe supra ingenii humani uires spectaculū illud fi
eri uideret: Aderāt. n. equi/ uiri/ arma/ naues/ ciuitates/ tormēta/
currus/ machinā/ atq; alia innumera huiusmōi istrumēta/ quā
artificiosissime mouebant. Ad hāc sūptuosissimū atq; lucu
lentissimū oīum corollariū addiderūt/ hoc ordine: Primū inu
mera tubicines classicū canētes p̄bant: Deinde tympanistri
bellicū in morē obstrepētes sequebant: Tercio loco uaria si

mulachra animalū ignota/ sp̄ciei mirāq; magnitudinis atq;
p̄ceritatis ferebāt/ ita cōposita atq; cōstructa/ ut flare atq; uo
mere ignē ab ore/ oculis/ narib⁹/ atq; aurib⁹ uideret: post hāc
gigātes aliquot armati uelut pugnaturi i currib⁹ ab elephāti
bus uehebant: Postremo q̄dringēti ministri bellaria & sigilla/
totidem uasis aureis atq; argēteis i uarias formas aīaliū ex sac
caro artificio mirabili cōfecta/ sublati manib⁹ portabāt: quā
oīa sup̄pultū i quo regina erat/ atq; i uniuersū populū sūt in
comestationem data: Deniq; ut ab omni parte honorat⁹ dies
ille foret/ regina cū sūma oīum admiratiōe/ simul cū uno suoz
p̄ce/ semel choreā duxit. Sequentibus aut diebus qbus in ur
be māsīt/ oīa honoris officia/ ac oblectamētoz genera/ quā ab
uniuersa ciuitate exhiberi potuerūt/ certatim ei p̄stita sunt: pre
sertim a musicis atq; a cātorib⁹/ qui uariis cōcētib⁹/ eā usque
quaq; oblectare cōtēdebāt: i qbus Petrus de fossis homo p̄ter
alias eius disciplinas in arte musica multā celebritatis/ hoc re
ginā carmē ab Harmonio nostro cōpositum/ sub octonarii
numeri figura/ quā solidum corpus efficit suauissime decan
tauit/ ac postea ipsi compositionem eius dono dedit.

O noua Pannoniā consors regina coronā/

Felix perpetuā sit tibi laudis iter:

Sic tua te memoret/ sic semper uerset in ore/

Gallia discessu quā modo mōesta tuo est:

Vt tibi nunc cupio felicia tempora/ quā te

Detineant dulci legitimoq; thoro.

Accipe nunc igitur nostrā modulamina musæ/

Quod tibi propenso carmē ab ore uenit:

Scimus. n. quanto uenientem excepit honore

Italia/ aspectu facta beata tuo.

Brixia lætata est/ lætata est ipsa catulli

Patria/ quā laribus te tenere suis.

Altius intumuit/cum te spectaret euntem

Mincius & nymphæ deseruere lacum.

Obuia decurrit longis Vincentia pompis/

Quaq; aderas illa parte sequutus amor.

Exinere nurus complexum Antenor's omnes/

Distulit officium docta caterua suum.

Quid referam Veneti pompam speciēq; triumphis/

Quem stupuit cernens æquoris ipse pater.

Dum mediam incedis centauro uecta per urbem/

Redditur & ripa nomen utraq; tuum/

Dependetq; tibi populus spectator eunti/

Puppis & in uitreis plurima ludit aquis/

Et medium opperiens cymbis nigrantibus æquor/

Concinat Anna puer/concinat Anna senex

Ipse ego compositis demulcens cantibus auras

Oprabam faciles in tua uota deos.

Aec sunt Iustiniane carissime / quæ tibi ut morem

h gererem recensui/ut qm præsens ea uidere non po/
tuissti/ absens legas: quæ si tibi digna esse uidebunt/

ut legantur/communis facies clarissimo collegæ tuo Ioāni Ba
duario/quæ ego hominē pp ingentes eius uirtutes/atq; orna/
tissimos mores maximi facio atq; obseruo. Reliqua aut quæ
in digressu reginæ facta sunt/ Quæ quidē ab urbe discessit/
.XI. cal. Septēb. atq; in hillyriū traiecit classe per Senatum
nostrum cōparata ac uiatico prosequuta/qua breuissimus est
in Pannoniā transitus/ alii scribant. Vale Venetiis. VIII.
cal. Septēb. M.D.II.

Impressum Venetiis per Bernardinū Venetū De Vitalibus
Anno Dñi. M.D.II. Die Primo Mensis Septēbris.